

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Стан Редакције и Админ.:
www.Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Исплаћена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власништву
листа.

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дни. 12.—
шест месеци . . . 5.—
три месеца . . . 3.—
један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дни. 30.—
шест месеци . . . 15.—
три месеца . . . 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Турска и Једрене

Важна конференција између Халил беја и др. Радославова

— НАШ ИЗВЕШТАЈ —

СОФИЈА, 1. марта

Овамо је приспео Халил беј, председник турског парламента. Одмах по свом доласку Халил беј је у пратњи турског посланика посетио д-р Радославова и са њиме конференсирао. У политичким круговима верују, да је Халил беј дошао да Бугарској у име Турске уступи Једрене, ако ова пристане да и даље остане неутрална.

Одмах после конференције д-р Радославов је отишао у двор код краља.

Страховита афера са опанцима

Новине су почеле да доносе после раздавања извештаја скупштинске анкете о афери створеној са лиферацијом опанака.

Да ли је то је цео посао око откривања и извиђања овог новог разбојништва, које су извршили синови Косте Илића, фабриканта из Лесковца, Влада, Сотир и Милан Илић, фабриканти из Београда; Живко Богдановић, трговац из Београда, члан фарме Тјасковић и Богдановић, и остали вршен у Пишу, те новине, које излазе у Београду, нису биле у могућности да целу ову страховиту и ужасну слику донесу онакву каква је она у ствари, или што се нису довољно интересовале овим предметом.

Ствар је ужасна; она је у толико ужаснија, што је постала у времену кад се још води рат, и кад треба да се води више рачуна о нашој војсци, и кад лиферанти треба да буду много савеснији и исправнији него иначе!

И наш непријатељ, који нас смртно мрзи и који је подигао тужбу противу нас згрозио би се шта су урадили ови нови непријатељи наше војске синови наше отаџбине, који су према нашој војсци показали тако мало пажње и љу-

бави, и били наше њени целати, него њени синови. Наш непријатељ, уверени смо да би ове наше непријатеље, синове наше отаџбине, поред све своје мржње на нас осудио их на страховиту смрт. Ми се сећамо једног таквог случаја који је пре кратког времена био у Мађарској. Осморица лифераната били су осуђени на смрт и обещени што су покушали да изврше много ситнији злочин према мађарској војсци.

Ми се сећамо једног случаја у турској војсци (у којој веле да је то обична ствар) за време данашњег рата, где је по наредби Енвер паше, министра војног, један турски лиферант обешен само што у једном цаку брашна није био онај квалитет, који је онда у понуди за лифеговање.

Можда би цела ова ствар прошла као што је све до сада пролазило да војска сама није почела да негодује и да враћа опанке које су поменути лиферанти лиферовали вашој држави за суво злато. Због тога команданти пукова били су принуђени да саопште писмено Врховној Команди то незадовољство и да му на њ' обрате изрочиту пажњу. Командант I армије износио ово поред осталог

рекао је, да то: и очигледно рђаво утиче и на морал војника, јер је сваки убеђен да држава добро плаћа а види шта рђаво носи.

Интерпелације које су поднете Народној Скупштини праморале су и оне који су ову ствар хтели да прогутају да пристану на извиђање: на образовање скупштинске анкете, у коју би ушли представници свају странака заступљених у Народној Скупштини.

Пристанком на анкету није се мислило да ће се открити страховита ствар, која по несавесности и злочину иде до ужаса, и показује како се врше набавке за војску у данашње време.

Лиферанти, на чије је чело поодавна ударен сраман жиг, покушали су да ствар забашуре подмићивањем. Али цео њихов план пропао је што се злочин сукобио са савесношћу.

Анкетна Комисија у раду, који је доста дуго трајао утврдио је све страховите ствари, све ужасе, цело зликовачко ударање на нашу војску кад се према њој требало бити много пажљивији!

На завршетку свога оптужујућег акта, којим је цео свој рад, целу истрагу по овој ствари, упутила Народној Скупштини, Анкетна Комисија истакла је нарочито ово: „држава је наведеним лиферацијама не само оштећена,

већ су тиме таквим лиферацијама према њој стварно извршена дела преваре“... (страница 27. „Извештај анкетног одбора“).

Двојица од лифераната Милан Илић и Сотир Илић побегли су: први у Италију под видом да је болестан, а други Сотир у Атина, чим је сазнао да ће бити образована скупштинска анкета за извиђање ове њихове зликовачке несавесности.

Како се у старо време кажњавали овакви случајеви знамо. Данас у Јапаву несавесним лиферантима откида се месо усијаним кљештима; у Кини умарају се главу; у Немачкој стрељају; у Француској осуђују на заточење у Кајену... У Србији — они бивају одликовани и дозвољава им се да и даље теку милијоне на овакав начин.

Ми о овој ствари нећемо се задржати само на овом чланку. Хоћемо да ове спасне непријатеље наше војске жигошемо и терамо докле докле војни суд не буде изрекао своју пресуду: на смрт!

Економија

— Увоз и извоз хране —

Пре извесног времена објавила је француска влада статистичке податке о стању привредних производа, као и износа из земље. Из тога

извештаја видимо ова интересантна места.

Берба грозђа у прошлој години била је преко сваког очекивања добра. Целокупна продукција вина на континенталној Француској износила је у година 1914 61 854.000 хл. према 44 846 000 хл. 1913 год. Дакле вишак износи 17.008 000 хл. Продукција вина у Алжиру — колонији француској — износила је за г. 1914 10.318 000 хл. Више 2 877.000 хл. но 1913 год. Укупно продукција и у Француској и у Алжиру износила је 72 000 000 хл.

Жетвени принос 1914 год. износио је 84 300.000 квинтета. Међутим, потрошња жита износила је 94 000.000 квинтета. Мањак од 9.700.000 квинтета, накнађен је увозом са стране.

Оваца и коза у 1914 година било је 14 804 000 глава према 16.213.000 глава у 1913 година. Мање за 1 319.000 глава.

Цифра са свињама је приближно иста као у год. 1913.

Да би се овај мањак надокнадио влада је нарочитим декретом спустила царину на жита и на живогне намирнице.

Русија и Италија

— Рим центар међународне политике. —

У споразуму са министром председником министар ино-

странах дела је извршио промену у Риму. Досадашњи посланик г. Крупенски напустио је Рим а на његово место дошао је г. М. Гирс, бивши посланик у Цариграду. Поводом ове дипломатске промене петроградска Реч доноси чланак у њему се налазе ове значајне речи: Дипломатској промени извршеној у Риму треба придати веома значајан карактер јер је она од превелике значајности. Треба имати на уму да је Рим данас

постао центар међународне политике и свака промена, која би могла искрснути у спољној политици мора поћи из Рима. Јер не треба сметнути са ума да од даљег држања зависи и даље држање Румуније и Бугарске. Нема спора, да је г. Крупенски способан дипломата, али данашње прилике изискивале су да у Риму буде човек теже политичке стране, и влада није погрешила што је г. Гирса послала у Рим.

гове на Порти, и кад су дошли к себи од изненађења, почели су још живље, да укрепљују Мореуз, подижући и са једне и са друге стране силне фортице и укрстљења. И од тада па све до 1807 године, када је у Дарданеле продро енглески адмирал са јаким флотом, Дарданели су били затворени за Европу.

Па ипак и поред свега тога успеха флоте, иако је ова допрла до зидина престонице, најнемогао да се похвале успех који се у Европи очекивао. И то због тога, што је Турска и даље држала у својим рукама све фортице Мореуза. И од тада па све до данас ни једна сила у Европи није успела да својом флотом продре у дарданелске воде:

Блокада од стране Русије год. 1829 остала је без икаквих повољних резултата.

Блокада талијанска, 1912 такође је била без повољних резултата.

Међутим, судећи према досадашњим савезничким успесима, Мореуз ће најдаље до конца овог месеца бити у рукама Савезника и њихова флота закуцаће на вратама гордога Стамбола, који је до скоро био страх и трепет за мале балканске народе.

ГЛАД

— Немци су гладни —

БУКУРЕШТ, 2 марта.

Из Берлина јављају да ни смањивање оброка од 225, на 175 грама није успело да поприви стање у животним намирницама. Оскудица у намирницама је још увек тако велика, да задаје бриге владајућим круговима.

На њих се угледјте

— Неколико речи нашим општинарима —

Крушевачка Трговачка Банка набавила је четири вагона хлебног брашна, које даје прво своме грађанству па онда хлебарима.

Овакав поступак једне Банке је за највећу похвалу тим пре, што је то једна трговачка

установа, па кад њој лежи на срцу сиротно и придављено грађанство од стране несавесних хлебара, онда зашто се на ово не осврне наше представништво београдске престоничке општине.

Београдска општина треба да на првом месту снабде брашном своје грађанство, па тек онда хлебаре, који својом спекулацијом и кајшарлуком улавише београдску сиротињу.

Ви, којима је везана судбина за судбину престоничког грађанства, ви који данас у општини палите и жарите пружите могућности сиротном грађанству да оно од вас до-

бије бар по један цак брашна, те да се исхрани хлебом, да га сасвим нечовечни хлебари не придаве, јер ви имате више хасне од толике масе грађанства престонице, него ли од неколико несавесних хлебара, којима је највећа субвенција у земљи дата, јер и у ровове насу упућивани за ове три године но су се цело време капиталисали.

Дванаест је час куцнуо београдски општинари, сетите се бар сад своје дужности, и угледјте се на Крушевачку Трговачку Банку.

Др. Нафталин

Д-р Радославов

— Савет у Софији —

— Наш извештај —

СОФИЈА, 2. марта.

После конференције са др Радославовом, краљ је позвао на саветовање све шефове парламентарних група. Саветовање је трајало пуна три сахата и шефови су се разишли без да је постигнут споразум. У опозиционим круговима се говори, да су краљ и влада били расположени да се политика неутралитета продужи и даље. Међутим шефови опозиције предлагали су да се раскине са досадашњом политиком, која је не само некорисна за Бугарску, већ уноси и злу крв међу дојучерашње пријатеље бугарског народа.

У политичким круговима верује се да ће др. Радославов одступити са целим својим кабинетом.

Дарданели

Неколико речи о овом мореузу око којег се воде очајне борбе.

Ти су форови Седим Бахир и Кале Султан. Први лежи на европској страни, и штити улаз Дарданела са европске стране. Друго утврђење Кале Султани налази се приљубљено уз азијску обалу и служи као заштита утврђењу Чанак Кале.

Доцније, за време владе Мухамеда IV године 1850 Велики Везир Ахмед подигао је још два фора: Кум Кале и Килад Бахир. После тога настао је цар око подизања ма-

лих форова и малих утврђења. Турци, имајући на уму важност Дарданела, били су озбиљно легли на посао око што јачег утврђивања истог. Народи чија је флота у то време стајала на врхунцу своје моћи, покушавали су више пута да продре у Дарданеле и да Средоземно Море вежу за Црно Море. Бојећи се завојевачких намера Турци су увек напрезали све силе, и увек су успели да омете сваку акцију. Па ипак 29 јула 1770 успео је руски адмирал Елфинстон да са једном ескадром продре до Кепес Буруна. Овај смели подвиг руске флоте унео је пануку у кру-

ФЕЛТОН

У МЕНАЖИ

— Живот у једној менажи —

Аустро српски рат је поред осталих ратних појава донео и једну новину коју су прихватили и ревносно је одржавају жењени чиновници, који су стицајем околности морали остати на дужности у Београду.

Та новина зове се: менажа. Менажа у спште узевши, врло је добра ствар и има пуно добрих страна. Оно и стина има и својих рђавих страна али, оне се губе, управо ишчежавају испред ових добрих страна још и због тога, што се налазимо у ратној зони. Лепа је то ствар бити негде члан менаже напр. негде тамо у Новом Селу. Менажа у ствари представља једну групу, или породицу без

женских чланова у породици. Домаћин, у чијој се кући приређује менажа, зове се менажер, и он има задатак да отиде на пијак да изабере месо, зелен и остало што је за јело потребно. Он аравжира јеловник, наравно по претходном споразуму са осталим члановима менаже.

Од интересовања ће бити да саопштим програм разговора у Менажи.

Напр. Понедељником се говори о томе кака је била вечеру у недељу увече. А као обављатно: Гидра редовно представља моменат, када је кидао из Београда, нарочито се добро опомиње оног момента: када је узвикнуо служитељу: „кола ми дотерај или ћу те убити као пса“.

Господин Менажер сада Енглец, јер има енглеску капу на глави, он се узвратио своје геси за капут. Онако мали, здепасти, по облику четвр-

тасте симетрије, у м леним чизмицама а са великом тојагом у руци (као да је негде у Гочи или Златибору, за овцама) довикује своје геси Гидрету: „ако нема места у колима ја ћу на бок ако је и бок заузет ја ћу натраг на прегачу од фијакера, само мене остављај да погинем од Аустријанаца, аман ти па Бог господ Гидра!“

И сад замислите ову позитуру. Енглец из Магарева или Гоча, седи натраг на фијакеру, држећи ону тојагу чобанску, воза се цабе, пева песму: „Ми смо деца из Лондона о јест хол рајт!“

Тако бар прича онај фијакерист што их је возио. А Гидра, његов госа, седи на задњем седишту у фијакеру и секундира енглезу али чешће прекине енглеца са питањем: „да ли може доведе граната да добаци. Ужасно се плаши пуцња. Чим припуца

Утисци са овог пута, остаће ми целога века у памети и никад ми неће изчилити из сећања, оно шта сам данас видео. Стотине коња и волова леже на друму и поред друма мртви и полумртви. Превијалишта и пољске болнице распустиле своје рањенике и болеснике; поље је прекријено овог гегуљавог света, једни храмљу, други једва корачају; једни носе ру-

ке у недрима, други везали марамом о врат, једни иду на једној ноzi а место друге носе по једну велику тојагу а други иду на по две штаке, једне носе на носила, друге у шаторским крилима а треће прсто носе на рукама и т. д. У Вљеву затекосмо још нешто гор; колико се год може очима догледати све је притисла бежанија, наложили ватре и поседала у блато.

Дневник једног артиљерца

ИЗ СРПСКО-АУСТРИСКОГ РАТА

22

одмах се пакује и тражи од служитеља фијакер да му буде спреман за кидане.

Иначе Гидра је врло јак човек и изгледа овакав: 2 метра висок, 92 сантиметра широк, обим главе 58 сантиметра, тежак 102 килограма и 20 грама, управо, пуна кола меса а ни драм памети!

Г. казначеј, врло компултан човек, боји се пуцњава много али ту своју бојазан прикрива. Он понедељником после ручка, прича о догађајима који се одиграо на 16. и 17. новембра: кидане из Београда.

жм, хтео сам да проверим те вести. Али, на жалост, није више ни било телефонске везе са унутрашњости. И тако се ја евакуишем у једном фијакеру са нашом г-цом и још два чиновника.

Казначеј прича да је њихов фијакер ишао за првим фијакером у коме је Гидра био. Фијакерист који је возио казначеја, чешће га је опомињао да слушају Енглеца из Магарева, како фино пева.

Коња су јурили највећом брзином у галопу, стајања није било, јер су се бојали да их Аустријанци не притисну негде у путу до Младеновца. Сиром Гидра сав је запенушио и разрогачио очи од страха једва је чекао да угле а Младеновац.

— Кад смо стигли у Младеновац, прича казначеј Гидра је био сав здрав, још га је тресла ова тролетна грозница од силног страха. Ја му

Каљави, гола, гладни, болесни, испијени недаћом, у лицу блесави а очи им отишле у дну главе, изгледају врло бедно и остављају по све немио утасак.

2 новембар Пођосмо даље, и ударисмо једним преким путем преко села Вировца за Боговођу и Лазаревац. Путовали смо тако форсирано да висмо нигде ни појили а камо ли нахранили волове Доцкан у ноћ стигли смо код манастира Боговође где нахоанисмо волове и одморисмо се 2 сата, па затим кренули за Лазаревац.

3 новембар. Осванули смо у Лазаревац а окб подне били смо већ код села Трбушнице где смо застали да се одморимо и ма и стока.

4 новембар. Остали смо на истом месту.

5 новембар. Добили смо наређење да вратимо 1 вод на траг и а заузмемо положај код села Дрена близу Лазареваца, шта ми одмах и учинисмо. Киша је падала целу ноћ а од јутрос јој се придружио још и хладан ветар. Настаде права несрећа, бар за нас који смо свему овоме изложени. Одело мокро ветар дува па чини се да сваку коштицу пробија а киша где падне онде се и следи. Погледах да видим какав утицај ово време чини на војнике и како се они осећају под оваким временом погодбама. Неки се шћућурило па шета брзим корацима, неки запели па се окрећу као да играју какав мазур или потку.

Нашим ревизорима

Данашњом поштом послали смо свима нашим ревизорима обрачуна. Стога их молимо да нам исте са новцем пошљу најдаље до 5 овог месеца. У противном сваком несавесном ревизору обуставићемо продају листа а наплату дуга потражићемо судским путем.

рекох: ми смо у Младеновцу. Није ми веровао док није сам отишао у станицу да види натпис на вратима: „Главна Војна Станица у Младеновцу.“ Тек тада је уздахнуо дубоко а одморисо се.

— Ћути! Побегосмо јувачки! узвикнуо је он. Нето извините ме, ја морам да пресвучем чист веш. Знате како је бежало се, па може свашта човек да учини! говорио је сиромаш Гидра.

Дакле о томе говоре у менажи понеделиком.

Уторнаком причају о великим руским победама на Карпатима и Енглези им показује на мапи где се Руси а где Аустријанци налазе. Ту им он објашњава стручњачки помоћу једне мапе, стратешки положај Аустро-Немаца, и других војска. У својству каквог великог војсковође предвиђа Енглези из Гоча или Магарева, пад Пеште и Беча, затим са-

Постигнут циљ

ПАРИЗ, 27. фебр.

У једној званичној ноти казује се, да су операције, које су предузете у Шампањи још од пре неколико недеља, потпуно постигле циљ, која је себи био поставио француски генералштаб, то јест да на овом фронту прикује што је више могуће немачких снага, да им наметне велику потрошњу муниције и да најзад спречи непријатеља да шаље ма какве транспорте трупа у Русију.

Дневне вести

Заклџта поданика

Јуче су се у Управи града Београда заклџло десет нових поданика.

Велико одликовање

Младен Илић, крмар Срп. Брод. Друштва а за сада придодат на службу руском броду „Тираспољу“ одликован је сребрном медаљом Свети Ђорђе 4 степена.

Оздравио г. Борђевић

Народни посланик г. Светозар Борђевић који је био оболео у Нишу, оздравио је.

Пажња управи монопола

Жале нам се продавци из Београда да при отварању сандука са жижицама, уместо да се изваде 100 паклића излазе се само 94 паклића. Скрећемо пажњу надлежнима: да припазе на паковање, да се не би продавци штетили на овај начин.

† Миливој Тодоровић

Јуче је у паланачкој болници после тешког боловања умро Миливој Тодоровић наредник штабначар Коњичке Дивизије. Покојни Миливој био је један од стубова музике Коњичке Дивизије, веома спреман. Београђани га веома добро познају јер је много друштва која је он увећавао својом дивном музиком. У рату се показао врло

ревностан и предложен је за официра, али му смрт спречила радост. Бог да га прости!

Прекинут саобраћај

Данас ће бити прекинут саобраћај путничких и војних возова.

Синоћ у 8 час. и 5 мин. отишао је последњи воз за Ниш. Данас у 4 часа по подне стиже последњи воз у Београд.

Снег у Пожаревцу

Јуче и прекјуче нападао је у Пожаревцу и околини велики снег. Сметови достижу до 80 см. Снег пада непрестано.

Нема шећера

Већ неколико дана како у Београду нема шећера. Прво нисмо имали довољно леба, па онда дувана, цигар-папира немамо већ десет дана нити има изгледа да ћемо га скоро добити, сад опет, немамо шећера.

Добро би било да надлежне власти покрену оне фабрике из фабрике шећера у Туприји да се шећер у довољној мери набави за сва места у Србији. Треба им показати да у овој земљи има још власти.

Нова хајдучија

Влада Илић тражио је од министра финансија да му да из државне касе злата 600 хиљада динара на послугу до свршетка рата.

Ови су хајдуци просто избумљени: они су јуришали на државну касу као гладни планински пси на мршу.

† Рајко М. Поповић

Свршени студент Држав. Трговачке Академије и наредник 3 чете 3 батаљона IV прекобројног пука, прошао је срећно кроз све борбе али га несрећна болест умори и положи свој млађани живот за отаџбину у својој 22 години.

Пок. Рајко био је син сиромашних родитеља, остао је без оца и мати га одгајила и припремила за борца. Још од ране младости пок. Рајко је био одушевљен Србији и јебина му је жеља била да види

што значи: да је Београд осигуран и нема више опасности по Београд. Уз папазјанију Гидра развезе читаве теорије из јапанско руског рата о заузећу Порт Артура па затим успешно компарира заузеће са папазјавијом која се пушта на столу.

Недељом се једу посланице које је Гидра набавио у Здрављаку, кокетујући са оном буљавом Цаном.

То су добре стране једне Менаже. А рђаве су те што се овако мирни и добри женици после прођаволе и заборава на своју рођену жену. Те је жена принуђена да их по кад кад изненади препадом.

Пратплата на „Стражу“

стаје један динар месечно

уједињено Српство. После гавши опасној бољци није био сретан да доживи и тај велики дан уједињење Српства. Нека му је лака српска земља за коју је положио и свој живот. А уцвелој матери наше саучешће.

Осветлење

Друштво „Трамваји и осветлење града Београда“ почеће да осветљује варош, гр-

жавна надлештва и јавне локале.

Због изузетних прилика, Друштво ће давати струју само онима: 1, који исплате своја ранија дуговања за осветлење и који пристану да плаћају рачуне за утрошену струју и државну трошарину сваког 16 ог дана; 2, који пристану да не тражу од Друштва никакву накнаду ни за мањак у осветлењу ни за прекид.

РУСКА ОФАНЗИВА

Успеси на Висли

ПЕТРОГРАД, 3. марта. Званично. — Између Њемена и Висле борбе се продужују само у долинама река Омудева и Оржица а тако исто у правцу Прасниша. Непријатељеви покушаји да пође напред свуда су одбијени. 28 фебруара наше трупе, после предузете офанзиве, освојиле су више села.

У другим пределима, на десној обали Бобра и Нарева левој обали Висле, чује се само канонада и пушчана паљба.

У Карпатима

ПЕТРОГРАД, 3. марта. Званично. — У Карпатима има већ неколико дана наступила је грдна вејавица. Напредовали смо у пределу Љуњкова заробивши више од 600 људи међу њима 14 официра и запленили 6 митраљеза.

На фронту Радиева Аустријанци и даље покушавају да пробију наши фронт, али су им нанети велики губитци. У пределу Козијувке и Розанке Немци су понова и без престанка јако нападали га наше позиције, али су ти напади свуда одбијени. Непријатељ је имао огромних губитака. После против-напада заробили смо више стотина војника.

У Јалицији

ПЕТРОГРАД, 3. марта. Званично. — У источној Галицији лако смо одбили узастопне непријатељеве нападе код села Незвиска, на Дњепру, на овом месту после једног против-напада један аустријски батаљон био је потпуно разбијен.

Око Пшемисла

ПЕТРОГРАД, 3. марта. Званично. — Једним изненадним нападом узели смо позиције непријатељеве код села Маковица, у пределу Пшемисла, и заробили смо један аустријски батаљон који је држао те позиције.

На Кавказу

ЛОНДОН 28 фебр. (Званично) — У области Трансчорока водиле су се 27. фебруара борбе на пространом фронту. Турци су свуда одбијени. Руске су трупе у долини Алашкерт, после борбе са Курдима потисле непријатеља на југ. На осталим тачкама кавкаског фронта дан је прошао на миру.

Увек исти

— Најновије немачке лажи —

ПЕТРОГРАД, 1. марта. — Од како је у комуникеу пруског генералштаба, објављено, без устручавања, да су нам Немци отели, приликом нашег повлачења из источне Пруске, 300 топова, званични непријатељеви комуникеи престаном, на неки необичан начин, изопачавају ратне догађаје.

После повлачења из источне Пруске немачки комуникеи су донели, да су Немци убили и узели тело генерала Лешеневића, команданта једне руске дивизије. Док је непријатељ слао тај коминике, у облику прокламације генерал Лешеневић је и даље командовао својим трупама.

Последњи немачки комунике квалификује повлачење Немаца из Пшасниша 14. фебруара, као случајно, међутим непријатељ нам је оставио неколико десетина митраљеза, 12 топова преко сто муницијских кара и 10.000 заробљеника.

ФРАЦУСКА ОФАНЗИВА

Успех британских трупа

ПАРИЗ, 28. фебруара. — 27. фебруара британске трупе су напредујући прешле поток Леј, који тече паралелно са путем из Нев-Шапела у Флербо. Између тога пута и Обра заузеле су више непријатељевих ровова и допрле пред вече до пута званог „Ри д'Анфер“ који иде са северо-истока на југо-исток ка Обру и води у предграђа тога места. Британске су трупе југо-источно од Пјетра освојиле неколико група кућа удешених за одбрану. Задобиле су тога дана укупно 1000 заробљеника. Немци су узгубили више митраљеза. Француске трупе су и на левом и на десном крилу помогле акцију енглеске војске веома јаким артиљериским ватром, као и пешачком и митраљеском.

Вој на Космају

Смрт Анте Милошевића, команданта XI пука III позива

Још зорица не забијелила
Ни Даница лица помодила
А од дана ни помена нема
Поранио Милошевић Анта
Команданте једанајестог пука
Трећи позив али није шала
Германима што задаје рана
Даје рана са обадве стране
Па дозива свога ађутанта
По имену Воју Николића
Чу ли мене ађутанту Воју
Зови Воју Живка ордонанса
У којога много вере имам
Бол' у њега нег' у своје руке
Да идемо Космају планини
Да обиђем наше положаје
Да ја видим и да их прегледам
И осмотрим моје мртве страже.
Да ли врше стражарске дужности
Ноћас сам ти хрџав сан уснио
Рђав санци а у рђав данак
А уторак а у очи среде
Ђе је Космај тама попанула
Из те таме сијевају муње.
Једна муња на мене панула
Баш на главу с ове десне стране
Ово добро бити мени неће
Је ли мени, је ли дому моме
Је ли мојој јединици ћерки
Хитро га је Воју послушао
У млађега поговора нема
Па дозива ордонанса Живка
Море Живко брже тамо иди
Седлај коње притежи колане
По наредби команданта пука
Да идете на Космај планину
Положаје наше да обиђе
Да осмотри наше мртве страже
Баралића нашег команданта
Баталона првог прекобројног
Комбинованог из десетог пука
Десетого и дванаестог
Што но јунак мртву стражу чува
А и оног Брашић капетана
Команданта трећег баталона
Што но јунак на Тресији бјеше
Што је први борбу започео
Одма Живко Воју послушао
Па одлази у штале сељачке
Баш код чесме оне на „Змајевцу“
Испод оног брда „Кошутце“
Што но беше и сва преорана
Од швапскије шрапнела, граната
Могла би се пишеница сејати
Па оседла два коња витеза
И притеже троструке колане
И четворо ибришим тканице
И припаса свијетло оружје
Карабин и сабљу оковану
Па долази стану команданту
Тад изшета Анта команданте
Пак узјаци свог коња витеза
Пак он пође на Космај планину
Кад је био код чесме Змајевца
Више лепог села Кораћице
А испод оног брда Кошутце
Он је свога коња застануо
Па дозива свога наредника
Командира бојеве коморе
Нареднице Игњатовић Жико
Имал доста праха и олова
Можемо ли иваге дочекати
Да ни један у швапско не пређе,

Јесил' ноћас муницију слао
Команданту трећег баталона
Команданту другог баталона
Команданту првог баталона
И онога првог прекобројног
Тад долази наредник Живојин
Господине храбри пуковниче
Има доста бојне муниције
Да водимо борбу два месеца
Не би нама муниције нестало
Рече збогом оде на Космај
Кад је био близу „Малована“
Малована брда на Космају
Он је скиде са коња витеза
Па предаје коња ордонансу
А он оде право код тонова
Да обиђе те храбре тобиче
Што се њима цео свијет диви
На њиховом примерном јуштву
Ал да видиш чуда и белаја
Где је среће ту је и несреће
Ноћу с швабе мучки примакосе
До ровова наших се привукли
Кроз јелово грање на Космају
Па свом снагом тада ударише
У јачини до три регименте
Срамота је десет на једнога
Живу ватру тада оборише
А наши их ватром дочекаше
Стаде цикот српских митраљеза
Стаде кокот швапских митраљеза
Стаде пуцањ руске брзометке
Стаде звека љутијех сабаља
Стаде ериска коња убојитих
Стаде јаук храбрих рањеника
— Наставиће се —

Белешке

КО ИМА за продају сабљу половну или нову пешалијског прописана нека се јави редакцији овог листа.

Прекопавање 24 парцеле

Суд београдске општине извештава интересоване да ће од 10 марта ове год. отпочети прекопавање 24 парцеле на Новом Гробљу и назива их да положе таксу за идућих десет година ако гроб желе задржати. 79,1—2

КО ИМА
ПОЛОВАН ПИСАЊИ
СТО НА ПРОДАЈУ ДА
ЈАВИ АДМ. „СТРАЖЕ“

Сандука мртвачких

има готових свију сорти
код
ТИШЛЕРА РАКЕ
Балканска улица бр. 49. (Краљева пивара) код „ЗЛАТНОГ КРСТА“
БЕОГРАД
80 1—10

У Женеви у Швајцарској установљена је међународна информациона агенција за ратне заробљенике и интернирана лица. Адреса је ове агенције: Agence internationale de renseignements pour les prisonniers de guerre et les internés. Genève. (Suisse). На основу тач. 4 чл. 11 опште поштанске конвенције, кореспонденција заробљеника или интерниран. лица предата пошти непосредно или преко извештајних бироа, ослобођена су плаћања поштанских такса.

Знања ради

Од 15. фебруара продаваћу све сорте семена од поврћа, и пољских семена, а нарочито аршламе празо, и арпаично семе. У исто време имаћу и рпајика сејанца, за сађење. Продаваћу на већу и мању количину. — Сва горња семена продаваћу у Јагодини пошто ће сваком купцу лакше доћи у Јагодину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА
Ђира Трајковић
50 ИЗ БЕОГРАДА 10—10

НАМЕШТАЈ
канцеларски
добро очуван
ко има на про
дају нека јави
уредништву.

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА

**Обрадовића и
Стрчковића**
ПРЕКО ПУТА НАР ДНЕ БАНКЕ
ОТВОРЕНА ЈЕ СВАКИ ДАН
5—5

Неколико комада ШИВАЊИХ МАШИНА

за кројаче, обућаре и домаћице.
НАЈУСАВРШЕНИЈЕ ДО ДАНАС
због напуштања продајем јевтино.

С. М. Лазаревић
КРАЉА МИЛАНА 120 — БЕОГРАД
72,3—3

П р а в и Најфинији

Француски коњак

НАБАВЉЕН НЕПОСРЕДНО ИЗ КОЊАКА (ФРАНЦУСКИХ)

1 литар стаје 10.— дан.
7 деци флаша 8.—

Књижара Коете В. Илића

преко пута Новог Двора

62

9—10

2ве праће и кубарица. Управи Њупријске окружне болнице потребне су две сталне праће и једна кубарица, које могу ступити одмах. Поред плате у болници имају бесплатан стан и храну, као и остала болничка послуга. Пријавити се економату Њупријске окружне болнице у Њуприју.

2—3

У четвртак 5. ов. мес. у 10 и по часова у Вознесенској цркви даваћу шестомесечни парастос мом милом брату

+ Милошу Д. Максимовићу

члану фирме Стван Коен и Комп.

погинулом на бранику Отаџбине септембра месеца на Мачковом Камену.
Београд, марта 1915 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Брат Милан О. Максимовић, члан фирме Димитрије Перовић
78 са осталом родбином 2—2

У савесној служби отаџбини и људском роду подлегао је пегавом тифусу наш

2-р Милорад К. Савићевић

специјалиста за венеричне и кожне болести, реж. санит. капетан и лекар 14. пука I позива

преминуо је 20. ов. мес. у 7 час. пре подне након кратког али тешког боловања у М. Пожаревцу где је и сахрањен.

Наша вечита благодарност нека је: команданту пука п. пуковнику г. Стеви Нешићу на многобројним услугама и поклојнику за живота и фамилији му после; д-ру г. Илији Мирчићу на братски својском старању да нам доброг Мику од смрти спасе; г. г. официрима и особљу штаба 14. пука на услугама и последњим почастима, резервном п. поручнику г. Кости Павловићу на труду око сахране.

Неугешни: мајка Драга; супруга Наталија; деца: Даница, Коста и Јован; браћа: Лазар, коњички мајор и Боривоје, окр. подблагајник; сестра Даница; зет Живојин Ванлић, артиљер. мајор и остала родбина 71,3—3

Црвени Крст

моли за поклове: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, пољава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назу, вица, опанака, ципела, гај уча, ганула и посуђа.

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЉЕ—ЂЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне при царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЂЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ако су шефови радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ђевђелија.

13—15